

Magyar Tudományos
AKADEMIA
Főtitkári hivatal.

gr. Nádasdy
pályamű

Ért. 1887. sept. 26.

V.

e. /

Pályamunka a
"Nádasdy-féle jutá-
lomra.

1887. sept. 26.

Rang és szerelem.

Íslige: „A szerelem mindent pótol;
A szerelmet nem pótolja semmi.”

Íslófi.

Ott, hol az Aranyos habra habot torlaszt,
 S arany fővirágt sodor a bérci lejtőn át,
 Magas, fellegekbe néző sziklaescsúson
 áll, mohos falával, a szenti vár romja;
 Rég letűnt száradok szelid holdvilága,
 S egy-egy kúszó repkény borong csak felette.

Emben a várhegygyel erdős hát nyugtázik,
 Miként egy elfáradt, lepihent óriás,
 Virágos rét ölen... zöld ruhája itt-ott
 Fedi csak el testét, míg a tar homloka,
 S óriás tagjai égfelé merednek.
 Déli oldalán, a mely a völgyre nyílik,
 Szalag fenyőcserje fogódzik egymásba,
 Mint ides testvérek, mintha így, vállvetve
 Akarnának oda a magasba jutni.
 Itt, az erdős orron, lomb a lombra hajol,
 Össze olvad az árny a sötétké, árnynyal,
 S hol emberhang soha sem bántja a csöndet,
 Visszogra út tanyát a bigó vad madár...
 Csöndes nyári estén, mikor a hold viraszt,
 S az esti szellő is elsimul a lombon,
 A lagyan suttogó Aranyos habjára
 Ré ferkszik az árnyék mind a két oldalról...
 Fentebb az oldalon, lobogó pártortúrn

Felve mártja belé magát a hullóimba,
 Mint szemérmes lány, ki árnyas helyet keres,
 S az árnytól is fél, hogy ha megfurdik benne,
 Hüries titkait hifességi egyszer...
 Olykor, mikor már a csillagfény is bágyad,
 Csak a néma esend van még egyedül étem,
 Hamvado' tűz mellett megpróbál egy bis hang:
 A pártor furelya... esedő szerelem,
 Bibáratos emlék, elfojtott néma kín
 Tokog benne bisar, úgy, hogy felriad rá
 A szünyado' magány s a gerlicze felsír
 Boldog álma közt is...

Merengve hallgattam

A síró furelyát ott, a hegy tövében,
 Egy mohó's sziklara kajtra le fejemet -
 Rég letűnt időknek szelid holdvilága
 Derengte be leltem... s a légtől elkapott
 Bibáratos hangok egy szomorú regét
 Beszéltek el nekem...

Regén, a milor még a magyar volt az ár
 Nemesek itthon, hanem a nagy világ felett,
 A biszke Szenti gróf lakozott a várban,
 Suralkodott egész Aranyos vidékén.
 Öseinek fája nem itten sarjadott,

Az ő kölesajét is ott riogatták messze,
 Hol a nap az első hóri halmozó éri,
 Ibiuska, daczos tölgyggyé, mely daczol a vészszel,
 Ott szökhent a dicso' Károly seregében.
 Mikor világverő királyunk haragját
 Kihivta Bazarád vajda maga ellen,
 Ott volt Szenti is a lovagok sorában,
 Kiket Károly király a déli tájra vitt.
 A magremült ellen a nyílt csatásokot
 Elkerülte folyton s a boszú's hadat,
 Tar sziklagatokon, kihíván nevette,
 Fortélylyal becsalta az erős orofelánt
 Az elvált völgybe, hol orvserge tányarott
 I hol dicstelen halál borongott setéten.
 Elhulltak a hősök, tehetlen haragjok
 Eltellen kövek ellen kijába küzdött.
 Csak heves maradt meg s köröztük a király,
 Kit hős felüldozás tudott megmenteni;
 Úttalan útakon bolyongtak, csüggedten,
 És az egyik mentő, hős Szenti is velök.
 Ezért hapta díjúl, királyi levélen,
 Magas Szenti várát és a grófi ezimét...

Szaradok tüntek el, és a Szenti grófok
 Családfaja egyre nagyobb ágat hajtott,
 A királyi hegy alatt hatalmukba hajlott
 A szöke Dravos egész vidéke is...

... Ifjú gyermek király ült egyszer a trónra,
 Ny korban, a mikor más még lepkét kerget,
 A lövisek hölt vígan tépi szét ruháját.
 Neki megtiltották a víbám játékokot,
 Elkergették ide arcziáról a mosolyt,
 Rideg komolyságra szoktatták; - mivel hát
 Országos gond köze a mosoly nem való.
 Számitó, örvő nép vette szegényt körül,
 Méhes szavainak tarka pillangója
 Ifjú, alig kinyílt virágin kéjelgett
 Gyermeki lelkeinek, s leszedte a himpot
 Mind egy eseppig róla... keresetek a kezét,
 A nagyási hóbot dőre álmai közt
 Ringattak át lelket idegen világba,
 Hol a lélek többé nem ura magának,
 Hanem a kárhorat övényre közt lebeg;
 S még mindenik külon- más világot ígért,
 Ama reményben, hogy ő leszen ott az úr,

Elhínték a vízcály magvait mindenütt,
 Melyből nemsokára egész ardu leve,
 A Koronás gyermek nem látta át a bajt,
 Mely nőtt, mint az árvíz, elsodorva mindent,
 S melynek hullámai belopórva, titkon,
 Már az ő trónjának talpát is nyalidosák.
 Vig cimborák mellett virasztá át az éjt,
 S magános csendében az édes szexrelem
 Virágait fonta össze Roszorúnak,
 S egy édes mosolyt, farvó, lázas sórt
 Országokat adott...

Eljött ama gyáros, a szomori horkosak,
 A mikor a felhold emelte fel fejét,
 S irtó hadat ízent az egész keréknek.
 Ott Rint a vihar már hibontotta szárnyát,
 Itt bent a harában csillagtalan éj volt,
 Melyben alig ejtett egy-egy kis sugarra,
 De ez is még jobban növelte az árnyat;
 És a setétségben felcsemelte fejét
 A szárfeji hydra: a rút haszonlesés.
 Ugy nekte mindenki az országunk javát,
 Mintha szegény ember szalmája lett volna:

Minden arra menő megtépte heményen.
 E fejetlenségnek hi vetett vón gátat?
 Tébolyító mámor hebelén ringatta
 Magát a korai sírba érett király,
 Tanácsodai meg vállvetve növelték
 A fejetlenséget, hogy önrő lelkeik
 Tekerete ördögét kiégithessék.

- E gyászos emlékné korban itten, Szentén,
 A hatalmas Senti Péter vala az úr,
 Tar homlokát ritkán árnyalta be a haj;
 De szemében még a ki nem sludt vágyak
 Lidércfénye égett; halvány arcra
 Mely barátát szántott az élet ereje,
 S az átküzdött harczok sebre sebet róttak.
 Ugy élt, mint egy király, hatalomban, büszkén
 Tritklai várban; hatalmának seava
 Felországban osztá törvényt, parancsokat.

E büszke csorfának volt két szép hajtása:
 Egy tündér szép leány, s egy dőlőreg ifjú;
 Mindkettő egyforma, egyaránt nemes volt,
 De atyjok vérséből mitsem örökölték.

Szép volt a leány, mint tengerparti Ragyó,
 melyet a torló hab hófehérré mosott,
 I melyre az alkonyat rózsá-derűt hintett,
 Déli sugarai alatt nagyra szökkenő pálma
 Vala az ifjú, acélvirmű karral,
 Merész, napbanéző fekete szemekkel,
 melyekből aronban galamblélek fénylett...

Vigalom vigalmat ért e büszke várban-
 Ifjú leventék jártak oda sorban,
 Hogy azt a szeliden repedő gerlicét
 Ősi tőrshelyükhöz társul csalogassák.
 De a Rincs, a szép só, ígérlet-hiába!
 Hideg maradt a lány, mióta márvány szobor.
 Hej, pedig a szive nem volt érzéketlen!
 Tűt szemeiben boldogságra vágó
 Fenvedélyes lélek bontogatta szárnyát;
 De nem a Rincs volt az, a mit díjjul akart
 Nyerni szerelméért, hanem a szerelem...
 ... és ezt, még eddiglen hiába kereste...

... Ott, hol az aranyos nem lel sziklagátat,
 Szeliden ringatja haljait a völgyben,
 Százados fák körött elrejtett magányban,

Állt egy kicsi hajlék, fehérre meszelve;
 Tetejét befonta a vat szőlő ága,
 Rá oimult a reptény hajlékony indával,
 Mint édes anyjára a szerető gyermek.
 Ebbe a magányba merre a világtól,
 Vonult el Salgóné örvegyi bújával,
 Hal a lút, bánatot hiven osztá vele
 Keme feltett fénye: a gyermekteg Irén...

Honnan jött? miéért jött? nem kérderte senki:
 Borús arca, könnye sleg tisztán besélt,
 De még jobban a gyász, mit állandón viselt.
 Csendes munka körött töltötték a napot;
 Megkerdték, hogy a nap kitekintett előn,
 É a mikor az esti csillag felkösöntött
 Akkor hagyták felbe.

Hogyha munkaközben
 Az agg nőnek lelke elmerengett a miilt
 Fájdalmas napjain, s könnyü ült szemén:
 Irénke vidorán beszélt a jelenről,
 É az öreg nő búját sokszor elaltatá.
 Az esteli órák voltak a legszebbek.
 Ilyenkor az agg nő szent hittel merengett

Az öreg biblia elfakult lapjain,
 Mirenké meg vígan indult a forráshoz,
 Hogy anyke itallal töltse meg korsóját;
 És amíg megjárta édes dalolás közt,
 A rét virágiból koszorút kötözött...

... Egy nyári reggelen, a Trenti várából,
 Hangos kürtüvágás verte ki a csendet,
 Szilaj paripákon a vadász társaság
 A völgybe robogott, s onnan fel a hegyre,
 Hogy az elpihent vad nyugalmát felverjék.
 Egész napon által tartott a vad hajóra,
 Rég nem hallott zajra fejőket ingatták
 A koronás fenyők... békési sas, keselyű
 Oda hagyta árván anyke, puha fészket...

A vadász szenvedély csalogatta folyton
 Ki a vad csapástól a büszke gróf fiát,
 Míg egyszer vak-utat vezetett a vadonban.

A lombon át itt-ott becsillámlott az ég,
 Vad méhek zümmögtek a sziklai rőrsán,
 A havasi-gyopár felfigyelt a nettre,
 Tazután lehívta kis fejét az árnyba...

Kálmán úrfi vállra vetette fegyverét,
 S ment, merre verették neszt keltő léptei,
 Ment gyantátalanul, mint a kinek lelke
 Tükörben a gonosz lelkiismeret nem
 Vezegti magát...

végére kilépett

Egy tisztas diólóra...

Alatt alatt a völgyben

Az Aranyos mosta a sziklafal tövét,
 Míg tőle nem messze kristályos forrásvíz
 Pingatta Rebelén a kékítő égboltot.
 Hossz kipihenhesse napi fáradsalmát
 Leült a zöld gyepre, szelíd ábrándoknak
 Adva át a lelket s míg a kél elkapta
 Távoli harangzó zendült meg a légben,
 Kinnondhatlan édes álmom szállt szemére...
 Mintha a merőnek minden kis virága
 Édes, andalító dalra fakadt volna,
 Egyszer csak oly édes hang ütö meg fülét...
 Álmából fölébredt...

a virágos nőt

Rózsát szerelgetve lejtett egy kis leány,
 Csillagos kék ruha simult termékre,

Mely karcsú volt, mint a bérce legszébb fenyője.
 - Azt hívé, hogy álom e tündér látomány,
 I hogy láthatna még ez angyali teremtet:
 Lezarta szemét. - de a dal nem halt el,
 I esengöbben, mint előbb, oda szölt szívéhez.
 ... Feltekintett újra... Klótte állt a lány -
 I édes döbbenéssel szemlélte őt kerdőn.

- "Ki vagy te, rengeteg sziklai rovisája?
 - Mosolygó ajakkal így szólt hozzá' lágyan.
 I karsóval kereszden mit keresz te itten?
 Hát az angyalok is megszanjárnak néha
 A földi emberek enyh' forrás visére?"

Vissza felelt a lány édes kätödéssel:

- "Hát te ki vagy? s édes magányunknak esendét
 Hogy szered zavarni? Sem tudot-e, hogy az,
 A mit csak itten látz, - ez a völgy, e halom se szik-
 lá's rengeteg

Mint a miénk, azaz: enyém, jó' anyámé'
 Ké a nagy istené? - Sem félz, hogy a jogos
 Tulajdonos töled drága zálogot vesz?...
 I arccal oda lépve a forrás partjára,
 Dele maritotta Kis szerép Karsóját...

Nézte a gróf fii, vágó tekintete
 Oda tapadt a lány Rarcsi termetére,
 Segy eddig nem sejtett hír ott bent, a szivben,
 Hangot adott lágyan, tündér édességgel.
 — „Isten veled, vadász, — szólt a lány mosolygva —
 Megbocsáss, hogy édes álmit megravartam;
 De az angyalnak is szürkése van emé
 Fűs forrás vizére, s kivált, hoggha emer
 Angyalnak, odavát, forrásvizre szonjas
 Jó édes anyja van!”

I vissza felé indult,
 Mint rózáli zerge szökelve vidaran.
 Merengéséből az ifjú grófi vadász
 Csak most tért magához, s mint a pajkos gyermek,
 Ha a messze szálló lepke után indul,
 Utolérte a lányt egy-két szökkenéssel.
 — „Mégállj, te, a vadon tündéri gyermeke!
 Ily könnyen nem hagylak elillani innen!
 Ha már fölgravartad szivem tengerszemét,
 I bele szöttem képed rajgó hullámiba:
 Mondd, hogy megláthatlak-e, bár meg csak egyszer?
 Oh, igéred meg nekem, hogy holnap ilyenkor,
 Megmeritni Rossót, vizszatérz e helyre...!”
 ... La lányka mélabva igéerte meg: „igen!”

Söndes alkonyaton, mikor a fénylő nap
 Bücsit vett a földtől a Kék hegyek felett,
 Éa mikor a vad méh elpikent a rórsán,
 Ott, a forrás mellett, várt a vadász mindig
 És a Rive várt, a Kis lány is megjelent,
 Akkor ment le a nap, de úgy tetőzt nekik,
 Hogg a rórsás hajnal most bontja ki szárnyát,
 Traja a Kelő nap ontja minden tüzét;
 Pedig-csak lelkekben volt a rórsás hajnal,
 Szerelmök árasztott ily csodás meleget.
 Nem kérdete többé egyik sem a mástól:
 Eljön-e holnap is? - Hát te itt léte-e már?
 Kéretlen is ott volt a váró és a várt,
 Az első szerelem édes parancsoként...

*

Kibontja a juhar enyhe zöld levelét
 A tavaszi szellő első intésére...
 Az ember sive is ép olyan, mint e fa:
 Nyilni kezd virága, ha éri a meleg.
 De hát a leány sive! - Egy-két édes szóra
 Gyöngye hővirágát kibontja azonnal...
 Hely, pedig nem egyszer elherasztja a fagy,
 Melyet a családias borús napja áraszt.
 Mennyi leány szívben fakasztta szebbnél-szebb

Bimbót a szenti vár deli gyermekének
 Napugorás szeme! - pedig eggynek sem lett
 Szerelmi fogadást s édes szavaival
 Egybe sem kelte fel hű, csábos reményt.
 A büszke Szent gróf vár, vár türelemmel
 Gondolta: ha ez nem, majd megnyeri a más
 Deli fia szívét, ki fényben, szépségben
 Kereszente nagyobb... Hiszen érdemtelen
 Maga sem tűrne meg ősi tükelyénél,
 Is annál kevésbé választ ilyent maga,
 Mit ő nemzett, fia...

Hej! de hiába vár!
 Telt a muló idő s fia egy szóval sem
 Mondotta apjának: im, ez a választott;
 S midőn végre magát áltató türelme
 Kette szakadt s fiát kérdésére vonta,
 A felelet az volt a moholygó ajkon:
 Atyám, rá címek még... most minden más szavam!

De aji az ember lelkében nem volt még,
 Egy vonás az arcon, egy elejtett kis szó
 Tanda gyamit éleszt... Igy történt mostan is.
 Egy elejtett kis szó felkölté a büszke
 Váruinak gyamiját - s a hű csatlósának

Pendületet adott, hogy hitől sem sejtve,
Keinlelje ki, titkon, fiának lépteit.

*

Halk szellő suhant el a bércz orma felett
Lágyan, mint az öröm mosolya az ajkon;
Édes titkot sugott át a rengetegnek,
Melyet a várurnak fia tett boldogan.

Faxados fenyőfák össze-hajtoa fejök,
Tovább adottak ezt a bügő vad madárnak
Imire nélt a rép pársitos dülőre,
Szerelemi dalként szólt a gerlicze ajkán...

Büszke szenti várnak öblös terméiben
Fár dabbantó-sajjal az ön de nti maga;
Haragnak villama lobog a szeméből,
A mint őseinek csimereire tekint...

Előtte görnyedten áll a kü esatlósa
Gbeszél, mint a jobbagy szokott a királylyal;
Nagy szerenese rá, hogy ninsen szisz dereka,
Mert a hajlongás sok időt venne így el,
Hogyha mind a szárat meg-hajtaná földig,
Pedig nagy urának vékony kistürelme
Már is fogzó felben...

— "Beszély már, végezd be!"

— Hiállt vad haraggal - mert elfelejttem, hogy

Szolgálatot tettél néha-napján nekem...!
 Az én fiam volt-e, ki ama leánynak,
 Ott a forrás mellett, hűséget fogadott?
 Beszélj! mert már a vér szétszakítja agyam!"

— "És kívásköm, gróf úr, hogy igaz minden szavam
 - Szólt a görnyedt ember a földig hajolva -
 Nyalják fel véremet a várnak ebei,
 Hogyha harugsággal akarnám elnyerni
 A gazdag jutalmat, mit a gróf úr ígért,
 Ha az urfi léptét ki kémelelem híven...!"

— "Jól van..., mehetez! - szólt a várnak ura tompán -
 Hanem előbb kioldd be azt a fattyút hozzáim,
 Tanítsam meg arról, mi ként kell tisztelni
 Az ősi vért, a mely tisztán, macsorkatlan
 Merengett a Trenti grófok ereiben...!"

A nagy öblös terem visszacsengő híven
 A várur dobbantó lépteinek zaját.
 Komor arcvonás ösök, mintha szánakozva
 Hallgatnák a sejtett apa büszke dőlyfét.

Megnyílt a várterem nagy szárnyas ajtója
 És a büszke várur dalias gyermeke
 Mosolygva ment édes atyját üdvözölni.

— "Hivattál jóatyám?"

— "Igen, hivattalak!"

Es' sötétlő arczezzel némaságot intett...

— „Hol szoktad tölteni az esti órákat?”

Felelj' őszintén, mert a Szenti gróf sarja
Atyja kérdésére másként még nem felelt...!”

Az ifjú arczáról eltűnt a mosolygás,
A mint zordon atyja rátekintett vadul,
Szívébe nyilallott egy fájó sejtelem,
De ajka beráncult a felelet előtt.

Felkaczagott a bősé vájárja rémesen —

— „Ide nézzetek ti, sirba szállott ösök

Komoly szellemei: a Szenti gróf fia

Az, kihez az atyja kérdést hiába tesz!

Melyiteknek fején történt ily gyalázat?

Fattyú! elne feledd, hogy a gyalázatot

A Szenti gróf vérevel szokta lenézni csak...!”

Az ifjú szemében megjelent egy villám,
A lelkére borult setét dacz villáma,
De csak egyszer, s a mint ellobbant a fénye
Remegve, csüggedten hajtotta le fejét.

— „Kérdézz atyám, s fiad rész a felelettel,

A Szenti gróf fia daczol a világgal,

De atyja parancsát daczzezzal nem szegi meg...!”

— „Igaz hát az a vád, hogy a grófi gyermek
Felhevült vérevel oly fogadást tevé,

Hogy egy néhány percznyi önfelcsett mámor
 Fejében egy köldös poronty hamlokára
 Feltessi az ősi, a grófi koronát...?"

Az ifjú szemére két nagy könnyű ült ki;
 Halkan, de a szívből jövő csengő hangon
 Felelt várakozó, kősz atyja szavára:

— „Az Isten engem is embernek teremtett,
 Kérvő, meleg szívet adott én nekem is,
 Talán melegebbet, mint sok ezer másnak.
 Örök szent törvény az, ha a szív szavára
 Hallgatunk e földön, s idek boldogságunk
 Fölkeljük általa... Ne neheztelj hát rám
 Jó' atyám, hogy a szív szavára hallgattam
 És a büszke dögfőt magamtól elvettem;
 Igen, én szeretem a lányt, kit haragod
 Köldös inaséknak, porontynak nevesett,
 Teggedül csak vele tudok boldog lenni...
 Adt náink áldásodat, mert a gróf sarj mellé'
 Nem csak az illik, hi a sors szerelgéből -
 Grófi emlőn szívott magába életet,
 Hanem az is, kinek szíve nemes, tiszta -
 S így ő nem grófné, de királyné lehetne...!"
 ..." Elég... elég... szől a gróf bővült haraggal -

Ki így beszél velom, az nem lehet fiam...
 El ismerem a szót... De nem, ezerszer nem!
 A nagy Szentí vért, bárho Mitagadra,
 Ne trügassa keblén semmi köldös fia...
 Felote börtänbe völd, te átkozott,
 Ott verkedel künnöd... de gandom leszen rá,
 Hogyha meg nem tésendsz, hamarabb találjon
 Rád az öök alam, mint míg a vén Senti
 Szencit lenyomná... Nem akarnám moji, hogy
 Gyöselmi Racsajtók sendüljön meg mohos
 Tírholgömnök orván... Mij van idő, teij meg!"
 - Elszántam szolt vissza a várninnak fia:
 "megölhetek atyám -, de lemondani nem tudok..."

*

Felote ij szárnya borult a vidékre,
 Borongvaült meg a nagy rongoteg felött,
 Mint egy nehéz alam, mely reménylő, város
 Szívre neheredik, közikla nyomással.
 Fajtoti csendesség van font a Senti váriban;
 Csak egy tágas boldban hangzik nekre neoz fel.
 Halvány mécsvilága nedves, Komor falon
 Elmosádati, halvány alakkokat rajzol.
 Mésdve lör pamlogán fészorit a vén Senti
 Gyöttrő álmat között... merer vonásiban

A kín, a fájdalom tükrösök setéten;
 Felvetődő szemre a harag villámát
 Fújja szél a szoba derengő fényébe...
 Egyszer csak felváltok... Ide a Kardomat,
 - Hiált velőt ráron. foglaltam ki névét
 Ott az altár előtt, hogy a ketyke durr
 Vitte a csábitott, elvetemült fínt,
 Ugysem az én fiam...!"

Haragjának eme

Fajos szavainak hanyathomlok rohant
 Az ádán terembe, a léhűtő sereg,
 Teljesíteni ura szigorú parancsát
 Az éjszaka bármely percreiben is készen...
 - "Mi kell? mit akartok?... kérdi a vár ura
 Reszkető Rosszével simitva homlokát,
 Eldábulásából most térve magához -
 - "Takarósjátok ki...!"

s míg hargasított fővel

Indultak Rifele' nyira mindannyian,
 Utánuk parancsa egy sül csak a kü
 Csallós, karsá vissza...
 "Hollo, teljesítéd
 a mit reád birtam? - Töl van... hadd érjék
 Vastkemének súlyát, szereselem helyett,...

A hármas vasajtó eléggé eljárja
 A világi rajtól... Lelke, gondolata
 Elszállhat messzire, hová neki tetszik -
 Össimnek nevén saemmyet ez nem teszem...
 - Megmondod-e neki vépő akaratom?!

- Meg, uram, mint hagya, egy nap három ízben
 Nyitogattam ki a szárnyas, vasajtókat,
 Uram üzenetet hívül adva híven,
 Több hétzer háromszor fordult meg a lakat,
 A felelet mindig ugyanoly szilárd volt:

- Meghalok, de szívem jogát elnem adja!"

- "Jól van, lüörke fattyú, majd megpuhulok te még,
 - kiált a gróf vadul - - azt a lányt ide kell
 Adni fel a várba - s ha szép szereik nem jön,
 Elkorad erővel... csak rajt ne eszaj vele..."

A megállítás, mi itten éri majd,
 Tindorn, lelőasztja az ifjú vérének is...
 Hmehetsz...!"

Ízig a hü csatlós, a veti parancshoz híven,
 Elsietett ~~ex~~ erős szolgái csoporttal
 A kis hajlók felé, hol Trénke lakott,
 A lüörke Tersti gróf kimorvult rozzott
 Vörösa paulagára; - de szemét körülte
 Az álmom tovább is...

Borango'ej nán vidám hajnal derült,
 A Rolo nap arany sugarával hinté be
 A szenti víz tóját; oly édes melegsét
 Fűt alá a földre, mint boldog szerelmek,
 Ha szív-szerelmére epkedve tekint.
 Fényben vívott a nagy lovagterem újra,
 Komor ösök arcán csöndes mosoly éledt-
 Egyszer csak a vár város börtönében
 Volt pakoli sötét...

Egyszer csak szétnyílott
 A vasablak tábla, derengő felhomályt
 Gyűve a sötétbe ofris belsámas léget.
 - - Az egyhangú csendet, mely kerme mialgott,
 Süngés, lödöbögés, tompa nesz verte fel...
 - Halkán fordult a zár a börtön ajtóján,
 Hajta át egy himnák tolta be a fejét.
 - „A vár ura küldött - szől kékivó gúnygal -
 Kit apai szive nyugodni nem hagyott,
 Fédes meglepetést kövite oda Rink.
 Turbókáló gerle van a váruddaron,
 Hogy el ne szállhasson, leköltözték seipen,
 A kősepre ázott szégyenfához, szárnyát.
 Hozza megakarja tekintni az úrfi,
 Tekintete clött az ablak nyitva áll...!”

Aszal bezárult a nehéz ajtó nyira
 És a gúnyos kacraj hangzott által rajta
 Kihívón, merészen...

Mint a ki nagy nehéz alomból ébredt fel,
 I nem tudja, hogy ebren van-e, vagy almodik,
 Új timolygott Kálmán a börtön ablakhoz
 Szívét maru angoló, borús sejtelenemmel.
 - De, ah szörnyűség a mit oda mint látott!
 Tanúinak szerelmé, az angyali Irén,
 Tárt viágként volt egy oflophoz kötösve,
 I míg a szolgasereg parancsra gúnyl szóit rá'
 - Az erkélyről atyja hahotárott vigán...
 Boldogtalan ifjú! lelket fenekéig
 Zavarta fál ez a kinteljes látomány,
 Tehetetlen dübe a rásos ablakot
 Ostromolta bázen... de hiába minden!
 Vége bős karagja viszatért medrébe,
 Lesderkelve így szólt: „atyám, borsásd el őt...
 Meghajlok előtted...!”

aszal ofracomlott,

Mint gerle, kit a nyil ep a szinen falált...
 A börtön ajtaja nyira nyílt coikorra,
 Ja belépő esalló az elalált ifjút
 Főbrázta szilajul...

— „a gróf parancsára
Nj látvány tárné fel... nem tetszik megnézni
Ezt is, mint ama más...?”

— Lent, a várudvarról
Esdő hang sügött át a börtön ablakán,
E hang visszaadta öntudát legott...
Mint sebrett oroslán rohant a himnőkre,
Ki csavarta gyilkos fegyverét keszéből,
Ez pillanat - is a várudvaron termett.
— „Félre nyomarultak!...” s remegő keszével
Ad sűté a fegyver a gúnyoló hadra...
— Ez hangos kiáltás - sa fahoz kötözött
Ifjú lány leráta szép csillagos szemét...
Omlo piros vért mohán keszde nyelni
A homokos talaj...
Kálván ad rohant a megölt kedveshez
Vallomásra kére a beráncolt ajkat,
Deleg, lázas sókkal sutogott fülébe
Az örök hűségéről, mit egymásnak tettek...
Hiába! hiába! - a kesz ajakon
Tajzánkodó mosoly nem játszador többé...
Az édes szerelmet sugárzó szemekre
Oda ült a halál hideg, örök álma...

Kálván homlokához kapott, mintha azt a
 Kinos, rémes álmat akarná elűrni,
 mely lidércként állt rá s ártomány körmét melyen
 Vágta a szivébe...

Oh, de nem álom ez!

Ta rémes valóság megörjíté lelkét...
 Belemarkolt vadul a leamlott vérbe
 Ykhotaró atyja szeme közé szörta,
 Iszédült életének átkait is vele...
 Artán felragadra a kedves tetemet,
 Örült gyorsasággal hágtt fel a bástya
 Kialló fokára slevetette magát
 Egz pillanat alatt...

Távolí harangzó esendült meg a lizden -
 A varir setéken nésett fel az ég
 És halkán mormogta: - „Jobb is így, legalább
 Nem hagyok átkot rá, ha lehiinyom szemem...!”

*

Tötét, eremes az éj... de a szenti várban
 A fény, a nagy világ nem alszik hi soha,
 Mintha a nap, mely a hegyek ormán száll le,
 Ide térne be, hogy átpihenje az éjt.
 Öléö serlegetben gyöngyözik a jó bor,
 Hullámiha bit, Rink egyként eltemetse -

Vidám pohárcsengés közt az ősz Szenti
 Lelkiismeretét elaltatni Készenül...

Le van erőttve a vár felvonó hidja,
 Vidám, tarka népség örönlök ki es be;
 Egjék dicseri a várnak asztalán,
 Mésik a jó Redvet, mely vidám dall' fakaszt.

Vidám pohárcsengés s édes nevetés közt
 Elhagyja a jó Redv a vár urát gyakran;
 Nagy, Kopasz homlokra ráncokba verődik
 A mint egy gondolat átösmul fölötte
 Fúró felhő' gyanánt...

Félig öntudatlan

Elhagyja nem egyszer a vidám termeket,
 Innikor magához tér ott találja magát
 Abb' a sötét boltba, hol a halál lakik,
 Hova annyi háse nyugodni tért régen.
 Letérli a könnyűt, a mely pilláira
 Nagy eseppeken ül ki... Hátka megtalálván
 Látni ezt valaki?... Pedig a Szentiek
 Nem szoktak sírni még az Isten előtt sem,
 Annál kevésbé a gazló ember előtt!
 Tartán - az a nemrég leszállt fehér halott
 Egjetlen egy könnyű cséppre sem videmes.

Hízen daczolni mert atyja parancsával,
 Ősi büszkeségét a porba keverte,
 Tatyjának annyi szép ide xöld reményét
 Vette le a sírba...

El, el... vissza innen!

Ar élők közt! hogy ne mondhasd ez a
 Tötét bollerat, hogy az őz, büszke Kenti
 chegtörve látta egy elvefett reményekt...!

- his a vidám zajban a vár büszke van
 Nyra elaltatni kezdé lelke szavát...

Hetek óta tart már a vad lakzi folyton,
 A jó kedv, a mámor hi nem fárad soha...!
 Nagy messziről jöttek fiatal leventék,
 Hogy a vár urának jó kedvét megosszák,
 Hogy a „koszorusdi” vagy a „gyertya-táncban”
 A várnak ifjú, szárszor szép lányától
 Hogy édes mosolyt, egy édes szót nyerjenek...

De - a miért talán éltük adták volna,
 A lánynak ajkain nem tűnt fel a mosoly...

Jöttek ifjú, öreg hegedősök sorba,
 Sokár csengése közt míg dalra fakadni,
 Csaták zajairól hős dall énekelve
 Fölhátni a sűrűadt kenuvédélyek árját.

Legdelibb volt Róstiuk a barna Mátrai,
 Tengerozem mélységű epedő szemekkel,
 Vallain elomló setét árnyai hajjal,
 Ezüst serlegénél szárszor esengőbb dallal.
 Csatak hőseiről ha zengett éneked,
 Szent ihlettel gyűll vérpírossa az arcra -
 Is a szerelmenek tündér énekénél
 Frenciben egy-egy fájo kömgyü fakadt.

Ha kialudt a fény az ősi termekben
 Is a vigalmuzaj, elfáradva, kihalt,
 Lantját a hegedős vállára vetette,
 Ya bástya tövére leszállt undalogni.
 Az elszálló lélek szelid csattogása
 Hangzott a dalában, mely jobb harát keres,
 Amelyre a zengőteg és fája felfigyelt,
 Tuiszra zengte lizzan, ékes epedéssel...

Mikor megnyílt a várban egy ablak
 Is a várúrnak halvány szelid lánnya
 Tekintett ki rajta a nagy messzeségbe,
 Mint ha a dalában égbe szálló lelket
 Akarná beérni...

Chrennyi vágy, szent ábránd
 Volt e tekintetben!...

Artán felragadta

Könnyű, karesz habzát s bele kezdett lággan
 hogy ábrándos dalba, a milyemmel szoktak
 az éjnek angyali beszélni egymással,
 A mit senki sem vit, s melyet csak a vágyó
 Lelke teremtet meg...

Hisz így ment tovább napról-napra hiven.
 A lányka megérté a daloknak bíját,
 melyet a szenvedés tolnaisolt a hiúknak -
 his azt is megérté a hír beszédéből,
 Hogy az ifjú szeret, de reménytelenül.
 A válasz is megjött egzhöpcu minden nap,
 Perle nyögéseként, lággan panaszolva;
 Gak a végső sorban csendült meg egy vig hang,
 A mely tudniul adta a váro' dalnoknak:
 Hogy a remény még nincs elvesze egészen...

... hogy szép tavasz estén, mikor a hold lépe
 Szeliden ringott az Aranyos habjában.
 Édes emelgéssel loesantak a habok
 A várnak észak sziklafala mellett,
 Ott állt az ifjú a folyam partjánál
 his a holdaséjbe hallgatva reregett;
 Aztán megzengte hírijait a lantnak
 A könnye is kicsordult, a mint dalra fakadt.

Megnyílt a várablak s kihajolt a gróf lány,
 Hogy lelkebe szívja a dal minden szavát;
 Hej, de majd hogy meg nem szakadt érző szíve,
 Ah his, ah jója dall nem hallatt még soha.
 Az elválás szívet tépdősö keserve

Felkocogott a megtört szív daljarként, hiszen,

— "Ísten veled kis lány - így sohajt a dalnok -
 Gyászos sorsom innen távozásra késztet...
 Tartsd meg emlékeimet...!"

Már indulni készült,

De a lány eszelően vissza tartotta magát.

— "Még távozol innen idegen világba,
 A hol keserveket nem érti senki sem!"

Maradj itt, a hol egy hön szerető kebel
 Keserveidnek optálygyógyesévé leve!

Oh, maradj, ne törd meg lelkeimet egészen,
 A mely csak tegedet szeretett és szerel...!"

Chéj tovább is lecséll volna a leányka;
 De sine keserve elfojtotta szavát...

Halkan felelt vissza az ifjú a lánynak,

Szavja remegésén látszott, hogy szívből szól:

— "Ép azért távozzon, azért kell távozzanom,
 Mert nagyon szereltek... Dúsaké, grófi apád
 Sohaem engedné meg, hogy az enyém lehess -"

Thogyha daczolnál is vasakarótával,
 Aikat ontra reád, megjellen aikat -
 Len meg az nem tudnám elviselni soha,
 Hogy szerető lelked elátkozott legyen...!"

Nem felelt a Kis Lány semmit a beszédre,
 Azt forró könyvei záporát hinté le
 A magas ablakból; ott az alatt álló
 Ifjúra is hullott egy-két ragzogsó sepp-
 és ámit nem tudott a beszéd elvni,
 Klerte azt a könyv...

Az ifjú ott maradt...

...Eljött az őz... lehe meglátszott a réten,
 Meg a rengetegnek kékes koronájain.
 Elhullotta sírját a havasi kőzsa;

A parti mefelejt könyves szemmel nézett
 A erillógó habra, mely rék virágait
 Klodorta rendre... Azt a buxke rárban
 Nem halt sí a lánya, de nőtt egyre jobban...
 A vendégek közt, kik rajként özönlöttek,
 Gróf Izmai volt a legkedveltebb alak
 A vár ura előtt... Galád faja szintoly
 Messze múltban verte le a győzereit,
 Mink az ővé, s hozzá hívse, gazdagsága,

Ha fel nem mivla, de Rőreltő' övét.
 Vidám jó kedve a határt nem ismerde,
 - S nyíltan vallotta, hogy leányérőbe jött.

A női hűsége nem hegyesítő szivében
 hogy boldog jörének sebb reménye elodt;
 Gondolatlan látta a dalis Ráján
 hűedő galambként pihogó gyermekét;
 Majd meg angyalarórn Ricsinyedet látott,
 A Rik vidám kedvvel nevetnek feléje,
 S halkében egy ideo hang xendült meg lígyan:
 Nem fog Rihalmi a seuti vér egészen!

Megtörtént a várk, az okajtott pillanat;
 Kirmar gróf ott állt a várma alák,
 S Rőro szavaira feszült figyelemmel
 Várta, mi választ ad? -

- „Legyen tehát - szolott

Az ősz ir örömben - én bele szőrem,
 Fiamuná tesilek, im fogodt el a jobbot,
 Mely atyai áldást fog hinteni rád. -
 Hát a lánygyal hogy vagy? - De nem! a seuti gróf
 Lánya tudja, mivel tartozik nevének,
 S Ricsinyes szerelom dőre álmaiért
 Nem arja fel a fényt, a melyben született.

Játen veszed! - megzek, hogy ez öröm hírral
 Szerető lányom én lepjem meg legelőbb..!"

- Hiszed szobájában, melyet a női gond
 kérés tündér kertje varázsola által,
 Űlt a gróf leány, nyitott ablak mellett,
 Ga távol kérellő rödébe merengett.

Tjedten rezzenek fel, hogy benyílt az ajtó,
 A kerdőn tekintet öreg atyja felé.

- „Leányom, mit gondolsz, mi járható vagyok?”

- Gróf a gróf enyészén - miféle hír lehet
 Az, melynek postája önön magam levél?
 Nem látod, hogy az, mit elmondandó vagyok,
 Engem teti, elson is, nevető gyermekek?
 Nos, nem találod ki? - megkérte valaki,
 Bicsangó kis gerlem, picri kerekidét.
 Mi hír vigyer nekki? -

- „Art, art - felelt a lány

klóndán, szilárdul -, hogy az én szerelmem
 Rem eladó soha; jogos tulajdonom
 É szív, Jelen adta... és csak aré leszen,

A kinek én adom - s én már eligertem..!"

Az öreg gróf szíven átnyílt valamin
 Olyan, mint ki álmat, szjetlen reményét

Féltőszóval látja; - de csak elő percekben,
Mert a másikkal már a sértett büszkeség
Kiallotta legott...

- „Ki az a szerencsés -

- Kérde sértő gúnyjal, - kinek adta a
Fivődet, a tudtom s akaratom ellen?
Hát a Fenti grófok sárja így meg tudja
Gyalánni a veit, a melyet moesortalan
Önökelt atyjától? - Hát ennyire kibalt
A régi bűnök, hogy a nemes veit is
Apja háta megett árulgatja magát?
Mondd meg, kicsoda az, kinek a Fenti gróf
Lánya könnyelműen hallgatta meg szavát?
Ki a gaz coabitó'?'...

Félt, beszédes szemén

Könny rezgett a könnyrak, e kemény sírok alatt,
Astora térdre amlott ősz atya elöbe

Szokagra kúcsolta által a térdait.

- „Atyám, édes atyám oh. bocsáss meg nekem!
Ferdülem oly tírt, mint a bérer patalkja,
Nem hosott rád szennyet... az a dalnok ifjú,
Ki szerelmem bírja; legjobb, legnemesebb
Mindem többé rözt, a gonosz coabitás
Ördöge sosem fért öregető kivéhen -

Úgy, titokban égtünk egymásról mindketten.
 Jaha egy szóval sem árulta el magát,
 Felt, hogy a gróf leány kifogja nevemről.
 Idegen világba akarta elvinni
 Szive gyöttrő lejtőit; - de én nem bírtam a
 Válás fájdalomait elviselni lelkem -
 É eszedelő könnyeim visszatörtök arcom...
 Oh, ő nem csábító! - ő bossús meg nekem is,
 Hogy a szív szavára hallgattam leginkább,
 Ért a boldogságot, a mit ezért nyertem,
 Ne szakítsd össze, most búsra karagodban...!
 A grófnak haragja nem ismer már határt,
 É felragta, mint elbet, teideplő gyermekeit -
 - Beszelen! - sziszegte tajtékai ajakkal -
 Szálljon a megsértett apa ottárad!
 Ha nem addig, míg csak egy csepp vér leszen az
 Kezében, tudt meg, az én akaratom
 Hogy teljesülése s ki ellene szegül,
 Annak német ontja ki a Kardom élé,
 Ha az lesz is az, ki apjának hi engem...!
 hi arakkal elrohant...
 ... A női természetben megkerdődött a szaj:
 Kerengett a selyeg gyönggöző nedűje.
 Szivmai jó kedve majd verte a bottal

Az elnyert szerelm édes reményétél.
 Ott áll az ifjú dalnok is a végen
 Y Kobrán a szerelm édes mámorára sa
 Szánszorjzebb valója szelid dalnoként esengett.

Idő ritke szörnyű haragját a várnur,
 Hogy a bor nedijén altassa el rendre;
 De ah, tekintete elson is az ifjú
 Szelid, ábrándozó szemim akadt meg...

Mint mikor ősi szél hajlja a felleget,
 Tar ég, egy perex alatt, fekete lesz, setét;
 Nagy borult el a vár ruának is lelke
 A harag fekete felleg-táborától;
 És e sötétségben nem látott egyebet,
 Csak egy gaz esábitót, ki holdus létére
 Belopta magát a paloták fényébe,
 A grófi lánynak is megmérgezte szívet...
 A villám lecsapott az ifjú lelkeinek
 Remény-várák porig ejette legükön.
 A reá üszitött gyónra szolgáló haddal
 Trükdött, míg oroszán csúje el nem állt -
 És ekkor is büszkén, mint a csér a bürben,

Ha fejsze éléri, hallgatva adta meg
Magát a sorsának...

A várur szigorú
Bűzde parancsára letépték kulcsját
Deli termetéről, s míg a szolga csapat
Véig korbácsolta a várnak piacán,
Még egy szidrenéssel sem adta értésül
Az őrási Rint, a mehet nem is teste,
Hanem a lelke, a lélekeseje érezt.

Imittor a szolga had, a várnak lejtőjén,
Félbe hagyta a csúf, e köhéri munkát,
A vár bástyáiról a veridég seregnek
Gúnyos káhotája kísérete lépteit
Hegyen-völgyen által...

*

Eljött a tél - s aztán el is ment nem soká -
Zöld rüggbe szökhent a vad kőéri kengyeg;
Madarak rajátal esendült meg a magány -
Csak a nagy kő, s tényleg nem derűngelt jávark,
Bár a nagy szivertől nem alvadt fel a jég.

Gyermek nagyfi gyermek! - hervadt, mint a virág,
Füvépő bujának zöld felleje alatt,
Melyet az apinak, barátinak kérvéte
Nem említhetett soha bár egy pillanatig.

Este, ha állomra hajította le fejét,
 Gyötörö nappalainak minden gondját, bűnjét
 Tovább sötét az éj fekete tündere ;
 Iha ébredt, de borús, szomori valóra
 Ébredt minden napon...

A vár büszke ura
 Gép sőt, igéretet felhasznált egyiránt,
 Hogy meglágyíthassa lányának a szívét ;
 Mikor megtört a szó a lány erős lelkén,
 Fenyegetni kezdett; haggha nem mond le e'
 Döre szerelméről, kiáltja a dalnok
 Hletét legottan...

A lány tünt, hallgatott ;
 De mikor szívének szerelmét, az ifjút,
 Fenyegette xornak atyja veszes szava:
 Meghajolt, mert tudta, hagg a büszke Feuti
 Vérel is beváltja a kimondott szavát.
 Lesakhogy megmenthesse a drága életét,
 Eligerte kesét...

... Eljött a negy nap,
 A nászosok sora betölté a várnak
 Ősi zágas tornát... ~~Elbátolag~~ vőlegény
 Ragyogott a drága Rővek halmozatól
 Ki a hajnaltól, mely arcain derengett.

Aggedül a várnur gyermeke volt fehér,
Mint a vár kertjének legárvább liljoma;
Puhája nem fénylött aranytól gazdagon,
Csak szemében hardott két nagy gyémánt-eseppet.

A nagy ebédlöben, mint ilyenkor szokás,
Arany serlegekben tört meg a gyertyafény-
Férvados ereklék, miket a család
Kezjébe őrizött meg, oda hagyták mint-mint
Nyugalmas polczukat, hogy az öreg Genti
Dicső-dal-énekelését növeljék fényükkel,
Drága ételaktól görnyedt a vén asztal,
A mely vad tivornyaát amnyiszor élt által,
De ilyen fényt, pompát nem látott még soha.
Aggedül csak az a régi vidám jó kedv
Hagyta oda-árván-a fényes termeket.

— Hol van az az öreg dalnok? — miért Rósi
Felderítne boris kedvünkkel dalával? —

Kiált Genti gróf sa hűséges csatlósát
Utána küldötte, hogy hozza szaporán
Belepett a dalnok.. ősz haja csigákban
Simult el a vállán; hasán, ősz szakállá
Mellén regett véjig —, arca halvány volt, mint
A fogyó hold képe; csak a szemében
Derengett valami esődalatos fény, mely

Egy elvesztett élet fájdalomról beszélt.
 A gyöfi löny szinte talapadt merőben,
 És egy kimondhatlan édes csevés szállt rá,
 mely elfeledtette a fájdalmas jelent.
 Gyorsabb napok tanácsát varázsoltta elé.

A vár ura intett - és az öreg dalnok
 Megpöngetőn lantját - énekelni kezdett:

-... Búsra várnak udvarában
 Szeregy ibolyáeska vőtt fel.
 Szeregy, mint a holdsugára,
 mely a lombkoronán rezege
 His szép, mint a legszebb gyémánt
 Várur ősi ezimérében.

A szellő széthordta hírét
 A szeregy kis ibolyának,
 Gyorsra küldött sok levelet
 Titkos, meleg izenetet:

- Ha enyém lépés s meledemen
 Hirted illatodat szeretem:
 Szívem forró szerelmével
 Melegítem a helyedet;
 Gyémánt ruhák szabatakról,

Melzen a nap fénye játszik,
 I honlokodra * Koronául
 Lehozom a csillagokat...!"

Leg másként szől: „ halvány virág,
 Légy az enyém, légy hitvesem!
 Szerelemem búvár hatalma
 Arzodra csalja a hajnalt.
 Örök életet adó ital
 Csörgedel az udvaromon,
 I ha enyém lesz a szépségek
 Királynője lesz örökre...!"

Harmatirnak üzenete
 Kiút ily merész, ily csapongó:
 „ Hagyha nem elégé szép vagy,
 Ier en hozzám, arra teszek.
 A könnny lemosd a földi szent:
 Jobbáigim tenger könnnyében
 Fűrösztöm lilyom-termeted.
 I hagyha nem elég langgos lesz
 Jobbáigim kisajtolt könnnye,
 Bele sírom az enyémek,
 Ohly a szivemből fakad fel,

Somely, mint nyári nap, úgy lóingal
Te rétetted, te utánad..."

megpedignek, átáldiknek
Jzenele is csak ilyen -
Meghallgatja a kisvirág
De egynek sem nyitja helyét...

...Pél áleben, bokrok árnyán,
Fáradtan megállt egy ifjú -
Válbra vetve könnyű kabát,
Tejelmes nágy a sírében,
Kilapított könnyel szemén.

Felsírnak a gyöngy hurok
Víz, a miként csak bí sírhat.
Sírbe fojtott néma kismak
Hángja panassal condásan,
I néma lesz a vidék, mintha
Fereteg áll kitoróban.

Hallja ezt a vár leánya,
Lép szemében könnyet érez -

A esodás hang felbázza miind
 Keble alvó érzeményit...
 Kobzol ragad ő is, ő is,
 I minnek nem volt eddig hangja.
 Boldogtalan szerelméről
 Teng lüvös, bájos énekkel:

Csöndes estén, nyári estén,
 - Mikor minden pihen esendben,
 Csaka lombkorona ontog
 Szép rezeket, miről ő tud.
 Andalító zene hallszik
 A magasból le, a földre:
 Tegyik csillag a másidnak
 Terzen szerelműi változást -
 Is a csillag megfelelő rá
 Gyintoly andalító hangon,
 Sa két dallam összeolvad
 Egy tündér harmóniába:
 - Egy olvadt össze szépen
 Az ifjú sa lánynak dala -
 Szar álmatag, néma esendben.
 Lelkük is egybe forrtak...

Osi nárre büszke várnak
 Vala atyja a lányának,
 Kinek nemesebb érzése
 Nem vala a lüszkeségnél.
 Gazdag volt szemelt magának
 Tard hitte, hogy emyri elég,
 Hisz boldagnak lenni itt lent
 Pénz és rang nélkül nem lehet.
 De a lányka nem-et mondott
 Ktten aron igérelnek,
 Melyet szö kent herében
 Ott a dalnok ifjúnak.

De a lüszke várnának
 Kz az egy szó nem volt elég -
 Végig vertett lüszkeséje
 Aldozatot kért magának:
 Dühében a dalnok ifjú
 Ellen fordul fel böze karajja,
 Tra uszitva bérés hadát,
 Korbácsal verette végig
 A büszke várnak udvarán -
 Tmíg rohamt kinyában lönyte
 Tágas teremről a terepre.

Hideg, vörfogyasztó Kaszajt
 Kéltölt a várur egyetlen
 Gyermeké tört szíve után...!"

Még zengne az ének szív-epesztő hangon,
 De az édes szívaj előtte a esembet,
 La szegény párnját dalnoknak esetét
 Vigan hahotásta a nászosok hada.

A várur szívében éltár harag éledt
 - "Ki vagy te, vén dalnok? - Egy riadt felszava -
 Ki szemébe mered mondani Szentinek
 Azt, a mit tett egykor jóga haragjában...!"

A dalnok szeméből, mely eddig villámlott,
 Két nagy fájó könnyecpp rezdült végig arcrán -
 Aztán elvetette álkáját, szánállát
 Tada állt a hűszke várurnak elébe.

- "In vagyok... ismerhetsz... Ez a sebhely itt... itt...
 Mint a te barbárosod emlékével viseli -
 A fényes szemeknek beszáradt világot
 Az általad ontott könny alá ki kendre -
 De nem átkozlak, mert isten igazságos,
 Tűz fűt az neked...!"

- "Hah! hitvány rongy darab
 - Pivalt a bőr Senti - saját hajlékomban

Merészszelz ilyeket mondani ismerem?
 Szolgáik! a börtönbe vigyétek addig a
 Míg kínjain borzium lehűtheti magát..."

És már megröhantho a béres szolga had;
 De felemelkedett a halvány menyasszony,
 Mint egy életet nyert fehér márvány-szobor,
 Tegye hangos sírójjal holtan rogyott ársze...
 És míg uszgrémülten tetovázott a nősz,
 A dalnok is eltűnt a sötétlő éjben...

*

Kihalt a vigalom... a keleti vár felett
 Sötét éj lebbenti kibontott szárnyait,
 Eggedül csak az ősz Keleti van még élben,
 Viraszt, mint szivben a rozsz lelkiismeret.
 A Nomoly, uszgorva Répek ott a falon
 Régi tekintetnek álmos pillóintással,
 Mintha szemrehányást tenne mindenikök:
 Hogy miért is viraszt már eggedül tovább,
 Miért nem megy pikermi oda, hova ők is
 Nyugalomra tértek? - hiszen uszvirco immár
 Miért virasztani...

A büszke várurnak
 Szeme elé egy Rép tárnal fel a múltból:

Daliból gyermeke, tündér szép leánya,
 A mielőtt még ottan ringtat a terdein -
 Minő holdrag jövőt ígért ő magának!
 Tíme -, most mindkettő lent, a setét sírban!
 Ki haggjon háttnak meg!... Meggyalásták a vért,
 A büszke Lenti vért és az ősi nevet...!

Hosszú setét árnyak rajzolódnak körbe
 A nyirkos falakon... sa vár büszke ura
 Deborc a földre megtérve, bágyadtan,
 Tíngy szidja a sorsot, úgy átkoz meg mindent:
 Egyszer esek felfiggyel... szomori gyász dallam
 Hangzik fel hozzá a sírboltokat felől,
 Mintha a lán, a kím, mely van a világon
 Egy sírba gyűlt volna egyszerre zengene
 A hűvös kinteli, kánatos szavóban...

A várnak hallgatja salkéire a esőndes
 Félhol felleg árnya reá nehezedik...
 -"Oh, megálljatok... oh, ne viggyétek megjel,
 A miséretek hadat esatlatokoztam én is.
 Hisz az én szerető gyermekem volt a lány!..."
 Ki arral a kintárt nagy szellős ablakon
 Le a mélybe rohanat...

Ott kapták meg reggel,
A várnak tövében, összeroncsalt testél...

*

Ott, hol az Aranyos hábra halast tartasz,
T arany fővényt sodor a völgyi lejtőn át,
M azas, fellegerkedve niszó szikla esüeson
áll, mohós falával, a szenti vár romja.
Rég letűnt száradók szelű holdvilága
L egy-egy kúszó reptény borong csak felette...
G öndes nyári éjen, mikor a pásitor-óip
F eliden andalg a virágos völgy felett,
L egy-egy setét árnyat lehet látni, a mint
A m azas tetőről alá a völgybe száll -
T ar homlokán setét felleg árnya borong,
F eje bánatosan van mellére szegve -
- Azt mondják, hogy az ősz kenti gróf árnya ez,
K i nyugalmát még a sírban sem találhatja...